

РЕШЕНИЕ

№ 5200

гр. София, 02.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 45 състав, в публично заседание на 04.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгени Стоянов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **4591** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от АПК.

Образувано е по жалба на А. А. М., ЛНЧ [ЕГН], гражданин на С., адрес: [населено място], ж. к. Н. № 65, вх. А, етаж 8, ап. 41, срещу Решение № 5783 / 23.03.2023 г. на Заместник – председател на ДАБ при МС.

В жалбата се твърди, че решението на ДАБ е неправилно, като основният аргумент е, че органът е нарушил принципа „забрана за връщане“. Принципът „забрана за връщане“ е главното основание за закрила на бежанците. В съдебно заседание жалбоподателят се явава лично. З., че иска да остане в България и да работи тук. Положението в С. е много тежко. Заявява, че той няма нищо общо с групировки, респ. няма намерение да участва в тях. Учел е в С. и е искал да продължи да учи, но заради положението там това е нямало как да се случи. Исква да получи хуманитарен статут в България. Заявява, че той е от добро семейство. Имал е трудов договор. Няма намерение да се покрива или да бяга другаде.

Ответникът оспорва жалбата, иска отхвърлянето ѝ като неоснователна. Представява се от юрисконсулт Д. в съдебно заседание. Счита, че административният орган (АО) правилно и законосъобразно е постановил решението си. При наличие на данни, че жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност, административният орган е приложил чл. 12, ал. 2, т. 6 и т. 4 от ЗУБ, за да откаже предоставяне на статут.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не изпраща представител за участие в съдебното производство. Не изразява становище по съществуването на спора.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало с молба от кандидата от 26.10.2022 г. до ДАБ за предоставяне на международна закрила. Молбата е с вх. № 1389 / 26.10.2022 г. Съставен е регистрационен лист (л. 50-51), в който е отразено, че кандидатът е гражданин на С., [дата на раждане] в [населено място], област И., постоянен адрес: [населено място], област И., основно образование, религия: сунит, семейно положение: неженен, професия: хлебар. Съставена е Е. дактилоскопна карта (л. 48). Лицето е запознато срещу положен подпис с писмени указания за правата и задълженията на чужденците, подали молба за закрила в Република България.

След надлежна покана с лицето е проведено интервю на 24.11.2022 г. (протокол, л. 33-34). Чуждият гражданин посочва, че напуснал С. през 2018 г. нелегално посока Турция. През 2020 г. се е върнал за 4 месеца в С.. Пак е заминал за Турция. До преди два месеца живеел в Турция. Живял е около две години в [населено място], Турция и около 1, 5 г. в [населено място], Турция. В К. работел във фабрика за легла. В Б. работил във фабрика за пластмаса. Заплатата му не е била достатъчна и парите не му достигали. Отнасяли се лошо с него и проявявали дискриминация.

В интервюто заявява, че веднъж го били турци. В България преминал с помощта на трафикант през октомври 2022 г. Полицията го задържала в апартамент в [населено място]. Определя се като арабин (етническа група). Не е имал проблеми в С. заради тази своя принадлежност. Мюсюлманин сунит е. Не е имал проблеми в С. заради религията си.

Към административната преписка е приложена справка (л. 15-23) на Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ относно обстановка в С., актуална към 13.02.2023 г.- актуална политическа и икономическа обстановка, обща обстановка и сигурност в северната част на С. и района на И..

От ДАБ, в съответствие с чл. 58, ал. 9 от ЗУБ, е изпратено писмо до Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) за становище по молбата за закрила.

Към административната преписка е приложено писмо от ДАНС до ДАБ от 29.12.2023 г. (л. 32 от делото), в което се казва, че „в ДАНС е налична информация, според която има основание да се счита, че лицето, регистрирано в ПМЗ „В.“, РПЦ – С. към ДАБ-МС като А. А. М., гражданин на С., представлява заплаха за националната сигурност.“ Посочено е, че ДАНС възражава да му бъде предоставена закрила в Република България. Съдът е изискал от ДАНС информацията, обосновала отрицателно становище по молбата за закрила на жалбоподателя и същата е приложена и обособена в отделен том по делото.

При тези факти и обстоятелства административният орган е постановил оспореното решение (л. 10-12). В него е приел, че в хода на административното производство не се установили факти, които да обуславят необходимостта от предоставяне на бежански статут на сирийския гражданин. За него не са установени предпоставки за предоставяне на статут на бежанец. По собствените му думи той не е получавал заплахи, че е арабин. Не е установен личен елемент, който да е причина за предоставяне на такъв статут. Както е видно от думите му, той никога лично не е бил обект на преследване, насилие или заплахи поради своята религиозна принадлежност от когото и да било в С..

Бежанската история на сирийския гражданин не обосновавала понятието „основателни опасения от преследване“. Липсвали заявени опасения за сигурността и

правата му по изброените в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ причини, а именно: раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение. Не се установявало, според административния орган, спрямо сирийския гражданин да е осъществено преследване и по смисъла на чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ, както и риск от бъдещо такова. В конкретния случай не се установявало заявените опасения и притеснения за живота и сигурността на чужденеца в С. да са относими към признаване на качеството му на бежанец и предоставяне на закрила като такъв по смисъла на чл. 8 от ЗУБ. Поради това искането му за предоставяне на бежански статут е отхвърлено като неоснователно.

По отношение на хуманитарния статут АО е приел, че за чужденеца са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Съгласно цитираната норма хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който е принуден да напусне или остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на опасност от тежки посегателства, тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. По силата на чл. 9, ал. 3 от ЗУБ реалната опасност от тежки посегателства може да се основава на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си на произход.

В своите мотиви административният орган приема, че за А. А. М. съществуват предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут, като въз основа на материалите по административната преписка се установява, че по отношение на него са налице обстоятелствата по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Съгласно цитираната норма хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който е принуден да напусне или остане извън държавата си по произход, тъй като в тази държава е изложен на опасност от тежки посегателства, тежки и лични заплахи срещу живота или личността му като гражданско лице поради насилие в случай на вътрешен или международен въоръжен конфликт. Административният орган в своите мотиви е подчертал, че по силата на чл. 9, ал. 3 от ЗУБ реалната опасност от тежки посегателства може да се основава на събития, настъпили след като чужденецът е напуснал държавата си на произход.

Административният орган приема, че в С. съществува вътрешен въоръжен конфликт. За този свой извод органът посочва приложена по делото справка на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС.

Въпреки наличието на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, според административния орган за кандидата е налице изключваща клауза. В случая при изискване на основание чл. 58, ал. 9 от ЗУБ писмено становище на ДАНС, което да се взема предвид при произнасяне в производството по общия ред, специализираният орган е дал писмено становище от 29.12.2022 г., с което възразява на А. А. М. да бъде предоставена закрила, тъй като той представлява заплаха за националната сигурност.

Органът се позовава на правомощията на ДАНС да осъществява контролната дейност във връзка с пребиваването на чужденци в Република България, като дава становища по молби за предоставяне на убежище, статут на бежанец, хуманитарен статут и временна закрила по ЗУБ, като това правомощие е изрично предвидено в чл. 58, ал. 9 от ЗУБ. Съгласно императивните разпоредби на чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ, хуманитарен статут не се предоставят на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага че представлява заплаха за националната сигурност. В конкретния случай, според мотивите на органа, не може да се направи преценка дали да бъде

предоставена закрила на сирийския гражданин, а напротив съгласно приложените по преписката становища на ДАНС и съгласно ЗУБ има забрана за предоставяне на хуманитарен статут. Преценката дали кандидатът представлява заплаха за националната сигурност според административния орган е изцяло в правомощията на ДАНС и становището е задължително и обвързващо. ДАБ-МС действа при условията на обвързана компетентност в тази хипотеза на производството по предоставяне на международна закрила. В случая молителят отговарял на материалните условия за предоставяне на хуманитарен статут, но въз основа на становищата на компетентния национален орган следвало да се приеме че представлява заплаха за националната сигурност. Именно въз основа на данни, че сирийският гражданин представлява заплаха за националната сигурност, органът е обосновал отказа на хуманитарен статут на жалбоподателя.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението на ДАБ е връчено на жалбоподателя на 27.04.2022 г., жалбата е подадена чрез административния орган до съда на 09.05.2022 г., тоест в 14-дневния срок по чл. 149, ал. 1 от АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от оспорване на административния акт и съдът дължи произнасяне по същество.

Съдът намира, че разгледана по същество, жалбата се явява неоснователна.

В административното производство пред ДАБ и при постановяване на решението и връчването му не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила.

Решението е издадено от компетентен орган по смисъла на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ - зам. председател на ДАБ при делегирани със Заповед № 03 – 15 / 03.05.2022 г. на председателя на ДАБ правомощия, спазена е предвидената в закона форма, актът съдържа всички изискуеми реквизити. Т. международна закрила лице е своевременно информирано още при започването на производството за правата му, писмено му е разяснена процедурата, по която се подават и разглеждат молбите. При съставянето на регистрационния лист и при провеждане на интервюто на кандидата е назначен преводач на родния му език (арабски), по който няма възражения като той е заявил, че преводът е бил разбираем и между него и превода не е имало комуникативни пречки. Решението е връчено също с участието на преводач. В съответствие с изискването на чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС и чл. 58, ал.7 от ЗУБ, е поискано становище от ДАНС и такова е приложено по делото.

По изложените съображения не се установяват основания за отмяна на акта по чл. 146, т. 1, т. 2 и т. 3 от АПК.

Спорът е по приложението на материалния закон и съответствие с целта му, по което съдът приема следното:

Решаващият орган се е мотивирал с липса на предпоставките по чл. 8, ал. 1-5 от ЗУБ, за да обоснове отказ за предоставяне на жалбоподателя на статут на бежанец. Този извод е правилен и обоснован. Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ „статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея“. Съгласно ал. 4 от същия закон „преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до

нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост“. Действията, в които се изразява правнорелевантното преследване, са дефинирани в ал. 5, като включват: 1. физическо или психическо насилие, включително сексуално насилие; 2. правни, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин; 3. наказателно преследване или наказания, които са непропорционални или дискриминационни; 4. отказ на съдебна защита, който се изразява в непропорционално или дискриминационно наказание; 5. наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или на деяние по чл. 12, ал. 1, т. 1 - 3; 6. действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца.

Правилно административният орган е обосновал извода за липсата на предпоставките за приложение на чл. 8, ал. 1 ЗУБ, тъй като в процесния случай по отношение на чужденеца не са налице конкретни данни и доказателства, които да обосноват извод за основателен страх от преследване поради неговата раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група, политическо мнение или убеждение. Самият той не е бил обект на преследване, насилие или заплахи поради религиозната си принадлежност. Съгласно нормативната уредба преследването трябва да е с личен характер, насочено към конкретния индивид, а не общо към определена социална група. В тази връзка кандидатът за закрила следва да посочи данни, относими конкретно спрямо него, за да бъдат основание да се направи извод, че конкретно се нуждае от закрила. В случая самият молител заявява, че лично не е имал никакви проблеми заради етническата си принадлежност или друга негова индивидуална особеност.

По време на интервюто жалбоподателят заявява, че причините, поради които не желае да се завърне в страната си на произход е войната и бедността. Не е имало заплахи лично към него. По време на интервюто заявява, че не е отбил военна служба. Според посоченото в интервюто (л. 34 от делото) А. А. М. е трябвало да служи в армията през 2020 г., но не е търсен. В района, където живеел, нямало официална власт. Там били групировките „Т. А.“ и „свободната армия“.

Така представените от жалбоподателя данни обаче не представляват основание за предоставяне на статут, тъй като не се твърди, че същият е преследван или заплашван поради нежеланието си да се включи в армията. Липсват твърдения, че е търпял в тази връзка насилие – психическо или физическо, неблагоприятни правни, административни, полицейски или съдебни мерки, наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба. По делото няма основания да се смята, че ако се завърне на територията на С., жалбоподателят ще претърпи наказателно преследване или наказания поради отказа му да отбие военна служба.

Споделя се изложеното от административния орган, че не се установява спрямо сирийския гражданин да е осъществено преследване и по смисъла на чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ. В конкретния случай А. М. заявява, че не е бил обект на репресии и изрично е заявил, че не е ставал жертва на насилие. Не се установяват и предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 ЗУБ.

Обоснована е и констатацията на АО, че не са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1-2 от ЗУБ, тъй като не се установява жалбоподателят да е напуснал страната си на произход поради излагане там на

опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, срещу които държавата и/или контролиращите партии и организации да не могат или да не желаят да предоставят закрила.

Що се отнася до предпоставката за хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ органът правилно е приел, че в С. е налице вътрешен или международен въоръжен конфликт. Органът е приел, че по отношение на А. М. съществуват предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут. Безспорно е, че в С. е налице вътрешен въоръжен конфликт, като този факт е ноторен.

И след тази констатация органът законосъобразно е преценил, че по отношение на А. М. трябва да се приложи императивната разпоредба на чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ, т. нар. изключваща клауза. Съгласно тази разпоредба хуманитарен статут не се предоставя на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за обществото или за националната сигурност. Въпреки наличието на предпоставката на чл. 9, ал. 1, т. 3 от закона за предоставяне на хуманитарен статут на жалбоподателя заради обстановката в страната му на произход, в случая е налице отрицателна предпоставка, която изключва предоставяне на хуманитарен статут на това основание, а именно наличие на данни, че лицето представлява заплаха за националната сигурност на РБ – изключващо обстоятелство по чл. 12, ал. 1, т.4 от ЗУБ. Становището на ДАНС е на л. 32 по делото. Подписано е от Директора на специализираната дирекция при ДАНС, като в същото е посочено, че „ДАНС разполага с информация, че лицето представлява заплаха за националната сигурност, поради което се възразява да му бъде предоставена закрила“.

Съдът е събрал и информацията, въз основа на която специализираният орган е направил извода си, която съдържа съответните констатации послужили за становището на ДАНС.

В преобладаващата практика на ВАС на РБ се приема, че становището на ДАНС е задължително и контрол не може да се осъществява от съда, дали действително лицето представлява заплаха за националната сигурност. В този смисъл в Решение № 8865 от 06.07.2017 г. по адм. дело № 5588/2016 г. ВАС, III отделение, е посочено, че „становището на ДАНС е достатъчно доказателство, от което да се изведе извода, че са налице сериозни основания да се счете, че лицето представлява заплаха за националната сигурност“. Също решения на ВАС на РБ № 8865 от 06.07.2017 г. по адм. дело № 5588/16 г., № 15808 от 18.12.2018 г. по адм. д. № 14042/2018, № 13479 от 12.12.2016 г. по адм. д. № 5654/2016 г.; № 15715 от 17.12.2018г. по адм.д. № 2022/2018г., № 3056 от 09.03.2021г. по адм.д. № 177/2021г.

С оглед осъществяването на съдебен контрол в пълен обем върху доказателствата и проверка дали становището на ДАНС почива на събрани данни, съдът изиска и прие по делото информацията, въз основа на която специализираният орган е направил извода си, която съдържа съответните констатации, послужили за становището на ДАНС и от формална страна е налице такова обосноваване на отрицателното становище.

Съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ, хуманитарен статут не се предоставя на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за обществото или за националната сигурност. Това основание за отказ е предвидено в чл. 17, т. 1, б. „г“ от Директива 2011/95/ЕС - гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни

основания да се счита, че съответното лице представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата-членка, в която се намира.

Обстоятелството по чл. 12, ал. 1, т. 4 от ЗУБ е удостоверено с приложено по административната преписка писмо рег. № М - 26663 на директора на Специализираната дирекция "М" - ДАНС, с което на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от Закона за ДАНС се уведомява председателя на ДАБ при МС, че ДАНС разполага с информация, според която жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност, поради което възразява да му бъде предоставена закрила в РБ. На основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗДАНС и чл. 58, ал. 10 (предишна ал. 9) от ЗУБ –ДАНС притежава изключителна компетентност по въпросите на националната сигурност, включително дали дадено лице, кандидатстващо за закрила, представлява заплаха за нея, като становището му е обвързващо за решаващия орган по чл. 75 от ЗУБ. Нормите на чл. 12, ал. 1 и ал. 2 ЗУБ са императивни, а не диспозитивни, поради това органът няма възможност за преценка дали да приеме становището на ДАНС или не, а е длъжен при отрицателно такова да откаже предоставянето на статут.

В случая изложените в информацията към становището данни са относително конкретни и очертават въз основа на какви факти и обстоятелства е прието ДАНС да възрази срещу предоставяне на закрила на кандидата в Република България. Преценката на тези данни от ДАНС като обуславящи заплаха за националната сигурност е извън контрола за законосъобразност, съдът само констатира, че са изложени мотиви за тази преценка и са посочени факти да се направи. Информацията, събрана от ДАНС при изпълнение на специалните ѝ правомощия по закон – чл. 4, ал. 1 от ЗДАНС, е резултат от процедура, при която се извършват дейности по наблюдение, разкриване, противодействие, предотвратяване и пресичане на замислени, подготвени или осъществявани посегателства срещу националната сигурност – чл. 4, ал. 2 от ЗДАНС. Именно, поради специфичния ѝ характер на информация, съдържаща данни касаещи националната сигурност, тя не може да бъде предоставяна в пълен обем на лица извън агенцията, включително на съда и страните по делото. От друга страна, изложената информация, предоставена от ДАНС е официална, достоверителна и същата не е оборена или опровергана от жалбоподателя, след запознаване. Констатация, че конкретни данни водят до извод за заплаха за националната сигурност може да прави компетентно само ДАНС и самото становище не подлежи на оспорване. В този смисъл решение № 15808 от 18.12.2018 г. по адм. д. № 14042/2018 г., IV отд. на ВАС на РБ.

При наличието на изключващо обстоятелство по чл. 12, ал. 2, т. 4 ЗУБ административният орган е задължен да откаже предоставяне на статут поради изложените по-горе причини, поради което решението е законосъобразно. Така в решение № 3056 от 09.03.2021г. по адм.дело № 177/2021г. и № 7530 от 22.06.2021 по адм. дело № 4849/2021г. на ВАС на РБ се приема, че когато са налице условията за прилагане на изключващата клауза на чл. 12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ, на административния орган не е предоставена възможност за преценка дали да предостави търсената закрила, а напротив - има законова забрана за предоставяне и на статут на бежанец, и на хуманитарен статут.

Що се отнася до основното възражение в жалбата, че е нарушен принципът "non refoulement" (забрана за връщане), залегнал в чл. 4, ал. 3 от ЗУБ, въведен с чл. 33, ал. 1 от Конвенцията за статута, на бежанците, трябва да се има предвид, че е налице хипотезата на предвиденото изключение. Съгласно чл. 4, ал. 4 от ЗУБ от правата по

ал. 3 не може да се ползва чужденец, получил закрила, за когото има основания да се смята, че представлява опасност за националната сигурност или който, веднъж осъждан с влязла в сила присъда за тежко престъпление, представлява опасност за обществото. Тоест отрицателното становището на ДАНС е пречката, която възпрепятства приложението на горепосочения принцип, въпреки че за жалбоподателя е налице основание по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и административният орган е обвързан от това становище при решението дали чужденецът може да ползва закрила. Разпоредбата на чл. 4, ал. 4 от ЗУБ е в съответствие с чл. 33 ал. 2 от Конвенцията за статута на бежанците и чл. 17, §1, б. „г“ от Директива 2011/95/ЕС от 13.12.2011 г. на ЕП и Съвета (в този смисъл решение № 11787/18.11.2021г. по адм.дело № 6836/2021г. на ВАС на РБ).

С оглед изложеното жалбата срещу решението на зам.-председателя на ДАБ при МС, с което е отказан статут на бежанец и хуманитарен статут на жалбоподателя е неоснователна и следва да се отхвърли.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, 45 –и ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. А. М., гражданин на С., срещу Решение № 5783 / 23.03.2023 г. на Заместник – председател на ДАБ при МС, с което е отхвърлена молбата му за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му .

СЪДИЯ: